

# HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

BLEYENBURGSTRAAT 1, UTRECHT

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

VERSCHEIJNT PERIODIEK - ABONNEMENTSPRIJS fl. 3.- PER JAAR

Bij publicatie van gegevens, welke de Persdienst uit andere bladen heeft overgenomen, dient de oorspronkelijke bron te worden vermeld. - Postgiro No 304960 t.n.v. HUMANISTISCH VERBOND te UTRECHT - Telefoon K 3400-10163

AUGUSTUS 1956

5e Jaargang, Nr. 5.

## I N H O U D S O P G A V E

### I. HUMANISTISCHE NIEUWS.

Rectificatie artikel geestelijke verzorging gedetineerden Blz. 62

#### HUMANISTISCH VERBOND

- |                                           |   |       |
|-------------------------------------------|---|-------|
| a. Een landelijk centrum voor het Verbond | " | 62/66 |
| b. Topkaderconferentie                    | " | 62    |
| c. Rapport Laagontwikkelde Gebieden       | " | 62/63 |
| d. Zomerschool Socrates                   | " | 63    |

#### HUMANITAS, VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

- |                            |   |    |
|----------------------------|---|----|
| a. Nieuwe afdelingen       | " | 63 |
| b. Bejaarden-sociëteiten   | " | 63 |
| c. Afscheid Meyer de Vries | " | 63 |

#### HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP.

- |                                  |   |       |
|----------------------------------|---|-------|
| a. Plannen voor volgend seizoen  | " | 63/64 |
| b. Spanjenummer van De Libertijn | " | 64    |

#### HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING.

Verslag Zomerkampen " 64

#### STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

Doel en organisatie van de scholierenkampen " 64

#### HUMANISTISCH THUISFRONT.

Verslag van de opening van de tentoonstelling te Nunspeet " 64/65

#### HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID.

- |                                |   |    |
|--------------------------------|---|----|
| a. Overzicht ledentallen       | " | 65 |
| b. Adreswijziging secretariaat | " | 65 |

#### RADIO-NIEUWS.

- |                                            |   |    |
|--------------------------------------------|---|----|
| a. Lezingen in september                   | " | 66 |
| b. Humanistisch nieuws gaat de wereld rond | " | 66 |

INTERNATIONALE LITERATUURLIJST. " 66

#### INTERNATIONAAL NIEUWS.

" 67



II. VAN ALLE KANTEN.

|                                                                    |         |
|--------------------------------------------------------------------|---------|
| <u>Humanisme en anti-godsdienstigheid (Het Eindhovens Dagblad)</u> | Blz. 67 |
| <u>De Vrijdenker over de landdag van Socrates</u>                  | " 68    |
| <u>Discussie over het Nationaal Monument (Het Vrije Volk)</u>      | " 68    |
| <u>Margaret Knight over godsdienst en radio (De Vrijdenker)</u>    | " 68    |
| <u>De Vrijdenker over het Spanje-nummer van De Libertijn</u>       | " 69    |

=====



Toch een augustus-nummer.

Het vorige nummer werd aangekondigd als een gecombineerd juli/augustus-nummer. Er bleek echter ook in deze vacantiетijd nog zoveel nieuws te zijn, dat het de Redactie beter voorkwam niet tot september te wachten, doch een augustus-nummer het licht te doen zien.

## HUMANISTISCH NIEUWS.

### Rectificatie.

In het juli-augustusnummer van de Documentatiedienst is in het artikel over geestelijke verzorging van gedetineerden een storende tikfout geslopen. Er wordt n.l. in vermeld, dat in 1955 in totaal 10 maal een verzoek om buitenkerkelijke geestelijke verzorging is ingediend. Uit de overige, in het stuk vermelde cijfers blijkt, dat dit getal onjuist moet zijn. Het juiste getal is 109.

### HUMANISTISCH VERBOND.

#### EEN LANDELIJK CENTRUM VOOR HET HUMANISTISCH VERBOND !

Het Humanistisch Verbond heeft, in samenwerking met de plaatselijke Gemeenschap van het Verbond te Utrecht en de plaatselijke afdeling van Humanitas aldaar, het pand Oude Gracht 152 te Utrecht aangekocht, teneinde daarin een centrum voor landelijke en plaatselijke activiteiten te stichten. In dit pand was voordien Van Gend & Loos gevestigd. Het centrum zal worden geëxploiteerd onder de naam: Stichting Erasmushuis. Er zal een zaal in komen voor ongeveer 150 man en waarschijnlijk nog twee kleinere zaaltjes. De Centrale Bibliotheek van het Verbond zal er worden gevestigd. Alle landelijke activiteiten zullen hier worden geconcentreerd. We denken hierbij aan scholingsbijeenkomsten van allerlei aard, de bijeenkomsten van het wetenschappelijk cultureel centrum van het Verbond, de Stichting Socrates, enz. Vanzelfsprekend zullen de plaatselijke afdelingen van Verbond en Humanitas ook van het gebouw gebruik kunnen maken.

Voorwaar, een mijlpaal in de geschiedenis van de Humanistische Beweging!

### Topkaderconferentie.

Op 22 en 23 september zal op "De Ark" te Nunspeet de jaarlijkse Topkaderconferentie worden gehouden.

Op zaterdagmiddag zal Dr. J. P. van Praag spreken over "Humanisme in Internationaal Verband" en op zaterdagavond W. Coenders over "Een werkplan voor het Verbond".

Zondagochtend algemene discussie over de taak der Gemeenschaps-functionarissen.

### Rapport Laagontwikkelde Gebieden.

Overeenkomstig hetgeen op het Congres 1953 is besproken, heeft het Hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond destijds een Commissie ingesteld ter bestudering van het vraagstuk der achtergebleven gebieden, het vluchte-



lingenvraagstuk en het rassenprobleem. Deze Commissie splitste zich in twee sub-commissies, te weten:

- A. Sub-commissie Laagontwikkelde Gebieden en
- B. Sub-commissie Rassenprobleem.

In haar plenaire zittingen hield de Commissie zich ook bezig met het vluchtelingenvraagstuk, doch zij kwam tot de conclusie, dat zij daaraan niet in de eerste plaats haar krachten diende te wijden, mede omdat het aspect van dit vraagstuk tijdens de werkzaamheden der Commissie niet onaanzienlijk veranderde.

Als eerste is nu het rapport Laagontwikkelde Gebieden verschenen. Het rapport opent met een beschouwing over Sociale gerechtigheid in Internationaal Verband en sluit met een aantal stellingen. Verder geeft het rapport nog een korte bibliografie.

#### Zomerschool van Socrates.

De Zomerschool is weer achter de rug. Tengevolge van de vacaties kunnen wij nog geen verslag opnemen. Wij hopen dit in het volgende nummer te kunnen publiceren.

-o-

#### HUMANITAS, VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

##### Nieuwe afdelingen.

Humanitas heeft er weer een afdeling en een correspondentschap bij. Hier zijn ze:  
Afdeling Schoonoord, Secretaris: de Heer L. Bos, Schoonoord D - 257.  
Correspondentschap Klazinaveen, Correspondente: Mevrouw H.G. Smit-Horteling  
Stellingstraat 37, Klazinaveen.

##### Bejaarden-sociëteiten.

De bejaarden-sociëteiten te Rotterdam groeien als kool. In juli werd de 12e ingericht in Rotterdam-Noord. De daar gevestigde sociëteit bleek n.l. te klein te zijn geworden. Maar met die 12e zullen ze ook alweer niet lang uitkomen, want bij de opening moesten er al mensen worden afgewezen bij gebrek aan plaatsruimte.....

##### Afscheid Meyer de Vries.

De Heer Meyer de Vries, voorzitter van het Gewest Utrecht heeft afscheid genomen. De Heer de Vries woont namelijk in Scheveningen, doch werkte in Utrecht. Nu hij door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd wel niet zo vaak meer in Utrecht zal zijn, achtte hij de tijd van heengaan gekomen. Mevrouw Duisterhof-Fiegen volgt hem op. Het adres van het Gewest Utrecht blijft:

Adelaarstraat 65, Utrecht, tel. 13162.

-o-

#### HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP.

Van de zijde van de H.J.G. deelt men ons mede:

We zijn van plan weer een aantal syllabi uit te geven. Afgelopen jaar is gebleken dat dit een belangrijke steun was voor onze gemeenschappen. Op stapel staan o.m.:

"Mens en Maatschappij" en "Vrije Expressie".

Dan staan een aantal weekends op stapel. Het eerste op 22/23 september in het Meenthuis in Blaricum. Dit is een gespreks-weekend over "Hoe zeggen we het elkaar?" Bedoeling is te praten over humanisme voor huis-, tuin- en keukengebruik. Niet als hoogdravend "beginsel" om je op te "bezinnen", maar als uitgangspunt bij je inter-menselijke verhoudingen. Op dit weekend verwachten we van elke gemeenschap twee vertegenwoordigers. Het herfstweekend houden we begin november in Amersfoort. Onderwerp: "Het rassenvraagstuk".

"Vrije Expressie" is het onderwerp van het gespreks-weekend in januari. Dit wordt nu eens geen praat-weekend, maar een "knoei" weekend. We gaan



rommelen met klei, verf, lapjes en we gaan proberen spontaan een toneelstukje op te zetten. Naar het resultaat is ieder heel benieuwd. Het is een experiment in de H.J.G.

Het gecombineerd juli/augustusnummer van "De Libertijn" verscheen ditmaal niet gestencild maar gedrukt, ter ere van het feit, dat het een Spanjenummer is geworden. Het bevat artikelen van o.a. Albert Camus, Pablo Casal en Dr. G.J. Geers.

-0-

#### HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING.

De H.J.B. schrijft ons:

De werkelijkheid heeft de verwachtingen niet beschaamd: twee prima zomerkampen op Terschelling! In totaal hebben ongeveer 70 mensen de kampen meegemaakt, wat bij een ledental van bijna 200 toch niet een te laag percentage genoemd kan worden. In beide kampen was de stemming buitengewoon goed, ondanks het trieste begin van het eerste kamp: iedereen en alles was kletsnat. Gelukkig is er daarna voldoende zon geweest om alles weer droog en ieder, zij het niet steeds even pijnloos, bruin te maken.

Wat er zoal gebeurd is? Allereerst is er dikwijls gezwommen en gezonnebaad, wat na alle examens en dergelijke festiviteiten ook best op zijn plaats was. In het tweede kamp was er daarnaast een prettige samenwerking met de N.J.N., wat een deskundige excursie over de Bosplaat mogelijk maakte en niet te vergeten een hartverwarmende voetbal(?)-wedstrijd, die volgens zeer velen door de H.J.B. met 3 - 1 werd gewonnen (andere bronnen melden het omgekeerde resultaat....). Inleidingen waren er, discussies, fietstochten, zangavonden. Kortom alles wat een kamp tot een goed kamp maakt. Het kampvuur (van gejut hout) op het strand met het machtige gebulder van de branding op de achtergrond was in beide kampen een stijlvol besluit, waar ieder stil van werd. Het is dan ook niet te verwonderen dat van de 12 aanwezige niet-H.J.B.-ers in het tweede kamp zich 8 spontaan als lid aanmeldden.

-0-

#### STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

Zoals gebruikelijk heeft de S.V.H.G. ook dit jaar weer kampen georganiseerd, t.w. het "Zomerkamp" voor de leden van de S.V.H.G. zelf en het "Scholierenkamp" voor leerlingen van Middelbare scholen (leeftijd 14 - 16 jaar). Beide kampen werden gehouden van 10 - 17 juli te Haamstede op Schouwen-Duiveland. In het Zomerkamp werden lezingen gehouden, waarover van gedachten werd gewisseld tijdens de wandelingen en fietstochten; voorts werd er natuurlijk gezwommen en geluierd. Het was weer een geslaagd kamp, evenals het Scholierenkamp, waarin over het algemeen dezelfde activiteiten plaats vonden als in het Zomerkamp, aangepast dan bij de leeftijd van de deelnemers.

Deze scholierenkampen zijn in feite het enige praktische werk dat de S.V.H.G. buiten eigen kring verricht. Hoewel het geen Novietenkampen zijn (mensen die hun eindexamen van de Middelbare school juist achter de rug hebben treft men er zelden; zij zoeken het vaak verder dan eigen land), is toch een van de bedoelingen, om de middelbare scholieren in contact te brengen met de universitaire wereld en de plaats die de S.V.H.G. daarin inneemt. Een andere bedoeling is, dat de S.V.H.G.-ers althans hier een gelegenheid hebben om praktisch werk te doen, en vooral voor aanstaande leraren is het van belang om met de jeugd om te leren gaan; en ook deze jongeren blijken het zeer op prijs te stellen, om contact te hebben met de S.V.H.G.-ers, die ouder en wijzer zijn dan zij, maar toch nog jong genoeg en die bovendien, net als zij, studeren. Tenslotte is, als de S.V.H.G. er in slaagt om het aantal deelnemers en het aantal kampen uit te breiden, een stevig fundament gelegd voor de toekomst der S.V.H.G.

-0-

#### HUMANISTISCH THUISFRONT.

Tentoonstelling van de Noord-Veluwsche Kring van Beeldende Kunstenaars in het Humanistisch Militair Tehuis "De Leemberg" te Nunspeet.

Op 14 juli j.l. opende de Staatssecretaris van Oorlog Mr. F.J. Kranenburg in het militair tehuis "De Leemberg" te Nunspeet een tentoon-



stelling van schilder- en beeldhouwwerken van de Noord-Veluwse Kring van Beeldende Kunstenaars. In zijn openingsrede zei Mr. Kranenburg, dat daar waar men zich bezighoudt met de welzijnszorg voor militairen, men in aanraking komt met cultuur. In dit geval was het Humanistisch Thuisfront het Rijk echter een stap voor geweest en wat aan zijn stroeve militaire apparaat nog niet was gelukt, n.l. een dergelijk direct contact tussen militair en kunstenaar, bleek hier in de Leemberg tot een eenvoudige oplossing te kunnen worden gebracht. Spreker stelde het zeer op prijs dat juist de Veluwse kunstenaars met deze tentoonstelling de militairen de hand hebben toegestoken, en hij zag deze handreiking als een symbool voor het warme hart dat het grootste deel der bevolking de militairen toedraagt.

De plaatsvervangend commandant van Nunspeet, de Lt.Kol. Walta wees er op, dat hoewel men zou denken dat alleen techniek en sport de jonge mensen zou interesseren, toch ook altijd grote belangstelling bestaat onder de militairen, wanneer er bijv. een concert wordt gegeven en hij was dan ook zeer verheugd, dat het Humanistisch Thuisfront door deze tentoonstelling de militairen in staat stelde ook met deze vorm van kunst kennis te maken.

In een zeer geestig speechje antwoordde de voorzitter van de N.V.Kring, de Heer Jos. Lussenburg, waarin hij o.m. opmerkte, dat waar schilderijen bezit betekenen en bezit last, hier dan wel een zeer onevenwichtige toestand in het leven der kunstenaars ontstond, daar zij zwaargewicht schilderijenbezitters waren, maar vedergewicht op het punt van hun geldmiddelen. Grote dank bracht hij aan het echtpaar van Herwaarde, de beheerders van het tehuis, dat voor deze tentoonstelling bergen werk heeft verzet.

Namens het hoofdbestuur van het Humanistisch Thuisfront dankte de Heer v.d. Waerden de sprekers en alle aanwezigen.

De vele belangstellenden op deze openingsmiddag toonden zich over het algemeen enthousiast over de tentoongestelde stukken, w.o. werken van Lussenburg, de Soete, Meyer, van Beek, ten Bruggen Cate, Huszaar, Verburgh en beeldhouwwerk van Mevr. Thoden van Velsen. De schilders waren vooral zeer te spreken over de tentoonstellingsruimte, welke door de Heer van Herwaarde hiervoor was ingericht. Door middel van golfkarton had hij n.l. het in de zomermaanden toch niet gebruikte handenarbeidlokaal tot een artistieke expositiezaal omgetoverd, terwijl hij op een ingenieuze manier voor een prima verlichting had gezorgd.

-0-

#### HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID.

De H.W.G. meldt:

Nu wij volop in het vacantieseizoen zitten, is er omtrent activiteiten van de Humanistische Werkgemeenschap niet veel van betekenis te vermelden.

Niettemin zal het velen belang inboezemen, te vernemen dat de H.W.G. in de P.v.d.A. gestadig blijft groeien.

Ofschoon de ledenopgaven per 1 juli nog niet van alle afdelingen zijn ontvangen, staat toch reedsvast, dat het aantal leden de 3.500 heeft overschreden op die datum.

De afdeling Amsterdam, die 1 mei j.l. haar 1000e lid inschreef, is nu de 1100 alweer gepasseerd.

Het Hoofdbestuur heeft zich inmiddels beraden op het programma voor het winterseizoen. Een aantal regionale bijeenkomsten staan op het program, terwijl voorbereidingen worden getroffen om het aantal afdelingen uit te breiden. Ook de lezerskring van het maandblad der H.W.G., "Vernieuwing", blijft zich in verheugende mate uitbreiden.

Regelmatig komen verzoeken om inlichtingen omtrent de arbeid van de H.W.G. binnen als resultaten van de advertenties in de humanistische bladen.

Met frisse moed gaat de H.W.G. het komende actie-seizoen tegemoet. Het Hoofdbestuur hoopt, weer te mogen rekenen op de medewerking van de afdelingsbesturen.

Het secretariaat der H.W.G. is van 4 augustus af gevestigd:

HAAGWEG 210  
LEIDEN

-0-



## RADIO-NIEUWS.

In september zullen in de rubriek "Geestelijk Leven" de volgende lezingen worden gehouden:

2 september 9.45 - 10.00 uur: Dr.V.W.D. Schenk : onderwerp onbekend.  
9 september 10.00 - 10.15 uur: P.W. van der Vliet: Om een menselijke taal.  
16 september 9.45 - 10.00 uur: Mevrouw A.C.Ploeg-  
Ploeg : Gegrepen door een ideaal.

-o-

## HUMANISTISCH NIEUWS GAAT DE WERELD ROND.

Wist U dat de Wereldomroep van Radio Nederland (P.C.J.) regelmatig uitzendingen wijdt aan de Humanistische Beweging?

Iedere 5de zondag van de maand gaat er een Humanistisch programma de lucht in. Nu lijkt dit meer dan het is. Gaat U maar na: er zijn in 1956 5 maanden, waarin 5 zondagen vallen. Maar goed, het is toch altijd wat. Op die 5de zondag van de maand zijn er drie uitzendingen, naar drie verschillende delen van de wereld.

Van 14.42 tot 15.00 uur naar Indonesië (golflengten 16,88 -- 19,45 -- 19,71 en 49,79 M).

Van 19.42 tot 20.00 uur naar Europa en Afrika (golflengten 16,88 -- 31,28 -- en 49,79 M).

Van 00.42 tot 01.00 uur naar Suriname en de Antillen (golflengten 16,88 -- 19,45 en 31,28 M).

In deze uitzendingen houdt Dr.J.C. Brandt Corstius altijd een persoonlijk praatje. U zult misschien vragen: waarom altijd dezelfde? Maar het is gebleken dat Nederlanders in den vreemde veel waarde hechten aan altijd dezelfde stem. Verder zijn er nieuwsberichten over de Humanistische Beweging. Om een voorbeeld te geven van zulke berichten: zondag 29 juli werd gesproken over Humanistische bejaardenzorg, naar aanleiding van het heien van de eerste paal voor een bejaardentehuis voor buitenkerkelijken te Slotermeer, enige weken geleden. Er werd iets verteld over het bejaardenprobleem in het algemeen en over Humanistische bejaardentehuizen in Hengelo en te Slotermeer. Verder over de bejaardenstertocht, welke Humanitas heeft georganiseerd, de bejaarden-sociëteiten en het bejaardenkamp, dat in september in "De Ark" wordt gehouden. Tenslotte dan nog enige mededelingen over de Zomerschool, het rapport Laagontwikkelde Gebieden en de tentoonstelling van het Humanistisch Thuisfront in Nunspeet.

-o-

## EEN LANDELIJK CENTRUM VOOR HET HUMANISTISCH VERBOND.

De op pagina 62 opgenomen bijzonderheden over dit centrum dienen te worden aangevuld met de mededeling dat ook het Centraal Bureau van het Humanistisch Verbond, thans gevestigd Bleyenburgstraat 1 te Utrecht, een plaats in dit gebouw zal vinden.

-o-

## INTERNATIONALE LITERATUURLIJST.

### THE MONTHLY RECORD

July 1956

August 1956

H.J. Blackham

John Stuart Mill, 1806 - 1873.

Geoffrey I. Bennet

Maeterlinck and Immortality.

### THE RADICAL HUMANIST

No. 25, June 1956

M.N. Roy

The practice of New Humanism.

### GEISTESFREIHEIT.

August 1956

Julian Huxley

(Übersetzung von Dr.H. Stiefel)  
Die Kleinheit und Grösse des Menschen.

-o-



## INTERNATIONAAL NIEUWS.

Mogen wij nog eens Uw aandacht vragen voor het Information Bulletin van de International Humanist and Ethical Union? U vindt daarin, voor de somma van f. 3.-- per jaar een schat van gegevens over de Humanistische Beweging in andere landen. Het blad verschijnt eenmaal per drie maanden. De administratie is tegenwoordig dicht bij huis: Bleyenburgstraat 1, Utrecht. Aan dit blad ontleen wij het volgende:

Het Dagelijks Bestuur van de I(nternational) H(umanist) and E(thical) U(nion) is op 7 en 8 juli bijeengekomen in Londen. Aanwezig waren Amerikaanse, India'se, Britse en Nederlandse bestuursleden. Voorzitter is de voorzitter van het Nederlandse Humanistische Verbond, Dr. J. P. van Praag. Natuurlijk hield deze bijeenkomst zich bezig met de voorbereiding van het tweede congres van de IHEU te Londen, in 1957 (het eerste werd in Amsterdam gehouden).

Het Noorse Humanistische Verbond heeft een verzoek tot toelating tot de IHEU ingediend (in een volgend nummer van het Bulletin zal een artikel van Dr. Horn, een van de grondleggers van de Noorse vereniging, verschijnen). Zoals U weet is het Noorse Humanistische Verbond kortgeleden opgericht.

De Nederlandse en de Britse Humanisten zijn toegetreden tot de organisaties van de Verenigde Naties in hun respectievelijke landen (het Humanistisch Verbond tot de V.I.R.O.). Dit is geschied op verzoek van het Dagelijks Bestuur van de IHEU.

De belangrijke Duitse Federatie van vrije godsdienstige gemeenschappen zal op haar herfstconferentie beslissen of zij tot de IHEU zal toetreden.

Tot zover enkele mededelingen over de vergadering van het D.B. Het Bulletin vermeldt o.a. nog dat de New-Yorkse gemeenschap van de American Ethical Union (één der twee Amerikaanse/verenigingen) op haar 80ste verjaardag felicitatietelegrammen kreeg van Adlai E. Stevenson, Averell Harriman, Gouverneur van de Staat New-York, Robert F. Wagner, Mayor van New-York City en Robert B. Meyner, Gouverneur van New Jersey. Het blad The Standard van de American Ethical Union, dat al 42 jaar verschijnt, heeft een andere naam gekregen, n.l. The Ethical Outlook, om duidelijk het verband met de Union aan te geven.

De andere Amerikaanse Humanistische vereniging, The Americal Humanist Association, gaat een nationaal centrum bouwen in Yellow Springs, Ohio.

## BRITISH ETHICAL UNION.

Om financiële redenen zal The plain View (het blad van de B.E.U., waaruit in ons Internatioale literatuuroverzicht regelmatig artikelen worden aangehaald) tweemaal per jaar verschijnen in plaats van vier maal.

De naam van The Literary Guide zal worden veranderd in The Humanist, om zijn band met de Humanistische Beweging duidelijker te doen uitkomen.

=====

## VAN ALLE KANTEN.

## HUMANISME EN ANTI-GODSDIENSTIGHEID.

Onder deze titel gaat het Eindhovens Dagblad van 26 juli in op een artikel uit De Vrijdenker van 16 juni, dat in ons nummer van de vorige maand uitvoerig werd geciteerd.

In dit artikel verwijt De Vrijdenker de Humanisten min of meer, dat zij zich uitdrukkelijk niet als anti-godsdienstig bestempeld willen zien en dat zij zich, volgens De Vrijdenker zelfs zo'n beetje superieur gaan voelen boven hen, die wel anti-godsdienstig zijn. Wat eigenlijk een kwestie van tactiek moest zijn, om praktisch werk mogelijk te maken (zegt De Vrijdenker) wordt als een kenmerk van superioriteit boven geestverwanten, die wel anti-godsdienstig zijn, beschouwd. Het Eindhovens Dagblad acht het een hele opgave voor het Hoofdbestuur van het Verbond om hierover een verklaring af te leggen, die zich niet terugtrekt op "ieder moet weten wat hij denkt en doet"

=====

In hetzelfde artikel verwijt het Eindhovens Dagblad ons (dat is de Documentatiedienst) miserabele praktijken, omdat we, in ons vorig nummer



de berichtgeving van dit blad over de H.J.G. aanhalend, niet hebben vermeld dat het blad wel degelijk de wijziging van het kampreglement van de H.J.G. op haar buitengewone algemene vergadering, zou hebben meegedeeld.

Aangezien wij deze laatste mededeling van het blad niet hebben gezien, hebben wij de Redactie verzocht ons deze toe te zenden. Wij hopen U in september hierover nader te kunnen inlichten.

=====

De Vrijdenker van 21 juli geeft in zijn rubriek "Uit boek en tijdschrift" een uitvoerig overzicht van de redevoeringen, welke door Prof. Minnaert en Prof. De Coninck zijn gehouden op de landdag van Socrates over het onderwerp "Wetenschap en Wereldbeeld".

=====

#### Discussie over tekst Nationaal Monument.

Het Vrije Volk van 12 juli geeft een verslagje van de discussie over de tekst op het Nationaal Monument welke voor de AVRO is gevoerd door Prof. Zuidema, Ds. Broer, Pater Jelsma, Dr. J.P. van Praag en Prof. van Ruler, die ook optrad als discussieleider. Prof. van Ruler en Prof. Zuidema bleken ernstige bezwaren te hebben. De overige sprekers konden de tekst wel aanvaarden.

=====

De Vrijdenker van 26 juli 1956 publiceert in zijn rubriek "Persoonlijk Commentaar", onder de titel "Godsdienst in de lucht" een uittreksel uit een opstel van Margaret Knight (over wier lezingen voor de B.B.C. enige tijd geleden zoveel te doen is geweest).

Wij nemen uit het stukje in de Vrijdenker het volgende voor U over:

"De Engelse humaniste Margaret Knight wijst er in haar opstel in de "Statesman and Nation" op, dat men het begrijpelijk kan achten, dat de kerken een beperkte tijd van de radio-uitzendingen ter beschikking krijgen, om er voor de gelovigen onder de luisteraars korte kerkdiensten in te geven. Maar verder zou men zich alleen maar godsdienstige uitzendingen kunnen voorstellen die een discussie inhouden, die het vóór en tegen van de argumenten laten uitkomen, en die bijvoorbeeld wat over de geschiedenis van de godsdiensten vertellen. Maar wat zien wij?, vraagt zij. Voor de afdeling godsdienstige uitzendingen van de B.B.C. betekenen godsdienstige uitzendingen het propageren van de christelijke leer, en dit dan nog in hoofdzaak de leer zoals die door een orthodoxe kerk wordt opgevat.

En de heren komen er volkomen eerlijk voor uit: een van de meest bekende onder de radio-dominees begon onlangs zijn preek met het volgende: "De afdeling godsdienstige uitzendingen van de B.B.C. is die afdeling, die tracht het evangelie van Jezus Christus door middel van radio en televisie in ieder huisgezin van het land te brengen... Het kleine, bruine doosje is het grootste evangelisatiemiddel van onze dagen... En het is de plicht van alle christelijke leken er voor te zorgen, dat dit nieuwe middel ook inderdaad gewijd wordt aan het werk van de evangelisatie en het vestigen van het koninkrijk Gods. Dat is geen ijdel gepraat. Ik bedoel dit; letterlijk dit".

En dat doet-ie ook, voegt Mevrouw Knight er aan toe. Het is allemaal propaganda, eenzijdige propaganda en de andere zijde komt nauwelijks aan het woord, verdrinkt in ieder geval in de oceaan van de godsdienstige uitzendingen. De Engelse humanisten, zegt Margaret Knight, mogen nog blij zijn dat zij in een heel jaar in totaal één uur te hunner beschikking krijgen. En het ergste en het ergerlijkste is bij dit alles, dat het bestuur van de B.B.C. bliksemgoed weet, dat die godsdienstige propaganda in het geheel niet in overeenstemming is met de opvattingen van het overgrote merendeel van de mensen, die hun luistergeld betalen. In het door de B.B.C. uitgegeven pamflet, waaraan ik de titel van dit commentaar heb ontleend, "Religion on the Air", staat letterlijk: "De grote, specifiek christelijke hebben veel minder vat op de mensen dan in overeenstemming is met een christelijke godsdienst, die iets meer wil zijn dan een godsdienst in naam alleen."

=====



De Vrijdenker van 26 juli vermeldt in zijn rubriek "Onder de Loep" met instemming het Spanje-nummer van De Libertijn.

Wij nemen uit het artikel in De Vrijdenker het volgende voor U over:

"Spanje. Twintig jaar geleden, op 18 juni 1936, brak de Spaanse burgeroorlog uit. Deze burgeroorlog was nog meer dan een bedreiging van de jonge Spaanse republiek, die door Franco met zijn aanhang binnen en buiten de grenzen van Spanje om hals is gebracht. Hij was tevens het voorspel van de komende Tweede Wereldoorlog.

Tenslotte betekende de ondergang van de republiek het fatale echec van de Europese democratie, die toegelaten heeft dat de Spaanse republiek, de eerste poging in Spanje iets te verwezenlijken van democratie en geestelijke vrijheid, door Franco met de steun van Mussolini en Hitler werd neergeslagen. Om het belang van de Spaanse kwestie uiteen te zetten voor zijn lezers, heeft de redactie van het blad van de Humanistische Jongeren Gemeenschap "De Libertijn" een speciaal Spanje-nummer in het licht gegeven. In de poging van de republiek, vrijheid en gerechtigheid te verwezenlijken, zegt de redactie terecht, liggen aanknopingspunten met de opvattingen over sociale gerechtigheid, die het humanisme huldigt. Gaarne vraag ik aan onze lezers aandacht voor dit sympathieke nummer, waar o.a. bijdragen in voorkomen van onze Nederlandse hispanist Dr. G.J. Geers, van de bekende Franse schrijver Albert Camus, van de beroemde Spaanse cellist en componist Pablo Casals, die als emigrant in Frankrijk woont en van enkele andere Spaanse emigranten. Ook bevat het nummer een bijdrage van Ds. G. Nuthey over de positie van de protestanten in Spanje. Het nummer is verkrijgbaar voor f.0.25 bij Onno Klein, Noorderweg 178, Hilversum".

=====